

Resultat från RUNs föregående utlysningar till folkhögskola och komvux

Folkhögskolor 2019

Regionala utvecklingsnämndens utlysning 2019 ledde till 8 beviljade kursutvecklingsprocesser: Vård och omsorg (Österlen), Lärarassistent (Glokala), Fastighetsskötare (Eslöv), Kock/storkök (Skurup) Webbutvecklare (Glimåkra), Regenerativ odling (Holma), Takmontör (Hvilan) och Exportsäljare (Östra Grevie). 6 av 8 kurser startade ht –20 eller vt –21. De övriga 2 kurserna startade ej pga pandemin och att driftskostnaden blev för hög. Uppföljningen 2021 visade att samtliga påbörjade kurser då hade avslutat sin första omgång, totalt ca 50-70 deltagare som antingen var, eller förväntades bli, anställda inom relevant bransch. Samtliga kurser har involverat arbetsgivare i planering och genomförande, bl a genom kursförlagd arbetstid hos arbetsgivare, branschaktiva lärare, gästföreläsningar, praktik och studiebesök, samt start av branschråd eller inträde i vård- och omsorgscollege. Kockutbildningen på Skurup lyftes nyligen i en kampanjfilm från Region Skåne.

Folkhögskolor 2020

Utlisningen 2020 ledde till 5 beviljade kurser: Säkerhetsutbildning (Österlen), Barnskötarutbildning (Glimåkra), Virtuellt kompositör och ljuddesigner (Östra Grevie), Teknisk pedagog (Fridhem), och Tech for woman (Sundsgården). 4 av 5 beviljade kursutvecklingsprocesser ledde till kursstarter ht -21 eller vt -22. 4 av kurserna uppgavs även ha genomförts ht -22. Flera av folkhögskolorna bedömde det dock inte möjligt att fortsatt erbjuda kurserna 2023, då den statliga finansieringen av extraplatser för yrkesutbildningar försvann vid årsskiftet. 60-80 deltagare hade avslutats eller beräknades avslutas totalt från de 5 kursernas första omgång. Av dessa förväntades de flesta gå till anställning inom motsvarande bransch alternativt vidare studier. Samtliga kurser togs fram i dialog med branscherna.

Folkhögskolor 2021 och 2022

Utlisningarna 2021 och 2022 har ännu inte följs upp. Totalt beviljades 16 ansökningar, varav 5 inom en särskilt riktad utlysning inom vård och omsorg. Övriga 11 ansökningar var: Kallskänka/konditor (Skurup), Undersköterska (Hvilan), Personlig assistent (Hyllie park), Restaurang (Eslöv), Fritidsledare (Glokala), Plåt och vent (Fridhem), Spelutveckling (Malmö), Vårdadmin (Kvarnby), Vårdbiträde (Östra Grevie), Kontakttolk (Glokala), samt stöd för certifiering till vård och

omsorgscollege (Östra Greve). Totalt har nu 6 folkhögskolor med stöd från Region Skåne anslutit sig som certifierade till vård- och omsorgscollege, vilket innebär möjlighet att utfärda behörighetsintyg motsvarande godkänd gymnasial nivå.

Komvux 2020

Regionala utvecklingsnämnden utlyste kursutvecklingsmedel hösten 2020 där varje delregion/"hörn" i Skåne erbjöds möjlighet att söka medel för att utveckla nya yrkesvuxutbildningar, öppna för hela Skåne. Syftet var att stimulera samarbetet mellan skånska kommuner för att bredda utbudet inom yrkesvux, med tydlig branschkoppling inom områden där det råder regional kompetensbrist. Tre delregioner sökte och blev beviljade medel där sydöstra Skåne utvecklade en vuxenlärlingsutbildningsutbildning NB Djurskötare inriktning grisskötare i samråd med grisproducenter, samt en vuxenlärlingsutbildning NB djurskötare inriktning mjölkproduktion – båda i nära samarbete med branschföreträdare LRF. Utbildningarna var i början svåra att fylla, men i takt med att kommunerna insåg vikten av att samarbeta mer kopplat till information och vägledning, även utanför delregionen, så finns elevunderlag, om än enstaka, för att genomföra utbildningarna och görs även än idag med statsbidrag inför 2023 och 2024.

I nordvästra Skåne/Familjen Helsingborg utvecklades en utbildning inom marinteknik som startades med 10 utbildningsplatser där samtliga inledningsvis fylldes och två nya utbildningar startades under hösten/våren 2021–2022; livsmedelsteknik/processoperatör och solcellsmontör. Utbildningen inom marinteknik i Klippan fortgår tyvärr inte längre p.g.a. för få sökande, likaså blev det under första försöket inom utbildningen livsmedelsproduktion inga sökande i Åstorp. Däremot gjordes nytt försök att testa att geografiskt förlägga exakt samma utbildning i Helsingborg istället med 20 utbildningsplatser, varpå det blev översökt med 26 i början av 2023. Detta är erfarenheter som kommunerna tar med sig och att geografisk placering av utbildningar kan ha större betydelse än vad som först förmodats.

Utbildningen till Solcellsmontör startade 2022 med 14 antagna. Fem starttillfällen planerades 2022 och det var totalt 41 sökande. Utbildningen fortsätter under våren 2023 med tre nya starter, i januari var fem nya elever antagna. Under senvåren ser kommunerna att utbildningen till Solcellsmontör blivit mer och mer attraktiv och de tre senaste omgångarna har samtliga utbildningsplatser fyllts.

Nordöstra Skåne sökte via Hässleholms kommun kursutvecklingsmedel för att bidra till en ny utbildning som ex. tågmekaniker, bantekniker, spårsvetsare och svarvare, trafikplanerare och/eller produktionsplanerare. Tyvärr lyckades de inte slå igenom fullt ut. Vad som fastslogs var att Trafikverket och byggbranschen behöver vara med på spåret innan utbildningar kan dras igång, då dessa aktörer erkänner och legitimerar kompetens som innebär att man blir anställningsbar. Därför var kommunen tvungna till att ta ett steg tillbaka och förbättra dialogen med dessa aktörer.

Komvux 2021

Regionala utvecklingsnämnden utlyste bredare utvecklingsmedel hösten 2021 där varje delregion/"hörn" i Skåne erbjöds möjlighet att söka medel för att utveckla nya och befintliga yrkesvuxutbildningar, öppna för hela Skåne. Syftet var att stimulera samarbetet mellan skånska kommuner för att bredda och kvalitetssäkra

utbudet inom yrkesvux, med tydlig branschkoppling inom områden där det råder regional kompetensbrist.

I nordvästra Skåne togs det genom utvecklingsmedlen fram utbildningar i samråd med branschföreträdare inom installation; el och VVS, Installation/kommunikation/säkerhet, installation och Automation, Eldistribution och kyl- och värmepumpsmonter, samt lärlingsutbildning inom industri.

Lärlingsutbildningen inom industri togs fram i samarbete med Byggföretagen, sydsvenska Industri- och Handelskammaren samt ett tiotal företag med inriktningen specialyrken inom byggsektorn, men även andra områden inom teknik och industri kan bli aktuella utifrån behov som branschföreträdare lyft. Första utbildningstillfället kunde starta i november 2022 med fyra av åtta som sökte. Under våren 2023 sker ytterligare tre starter.

I samarbete med byggbranschen arbetade man fram en kombinationsutbildning och lärlingsutbildning inom bygg/snickeri-området där utbildningsstarter fanns i början av 2023 i Åstorp. Antalet utbildningsplatser var 10 och antalet sökande var 28.

Från hösten 2022 erbjöds också Väg och Anläggningsarbetare i Helsingborg som lärlingsutbildning med tio antagna vid start men endast sex antagna kvar idag. Ny start skedde i mars 2023 och där fortsatt samverkan mellan Byggbranschens Yrkesnämnd och de privata utbildningsanordnarna sker då det finns en utmaning med dels för få sökande dels att elever gör avbrott från studierna.

Sydvästra Skåne beviljades utvecklingsmedel för att i Hörby och Trelleborg ta fram lärlingsvuxutbildningar mot djurskötare (mjölkproduktion och gris) och styckare (nöt och gris), praktiska yrken som arbetsgivare inom branschen har mycket stort kompetensbehov av. Utbildningarna togs fram i samarbete med branschföreträdare KLS, LRF samt Ugglarps och fem andra enskilda arbetsgivare inom lantbruket. Till styckarutbildningarna antogs 11 personer där hälften fullföljde utbildningen. De som inte fullföljde kom antingen in på andra utbildningar eller fick arbete. Till djurskötarutbildningarna var det svårare att få kandidater på grund av lågt söktryck, eller så berodde det på att andra kommuner inte godkände interkommunal ersättning. Under 2023 körs utbildningarna igen med 10 utbildningsplatser per utbildning och kommunerna är i samråd överens om att i delregionen godkänna IKE.

Sammantaget konstaterar kommuner som blivit beviljade utvecklingsmedel att det gav en extra injektion i samverkansarbetet som bedrivs och behöver förstärkas ytterligare inom den kommunala vuxenutbildningen. Det gav bättre förutsättningar att förankra nya utbildningsidéer med aktuella branscher och arbetsgivare och de fick bättre kunskap om vilka företag som är intresserade av att medverka vid planering och genomförande av tänkta utbildningar samt möjligheterna till APL. Däremot vidhöll kommunerna att problemet och behovet enligt bransch och arbetsgivare sällan är fler utbildningsplatser, snarare stärkt rekrytering till branschens utbildningar, dvs. vägledning och rätt matchning till yrkesutbildningarna och därefter till arbetsgivare.

Bristen på sökande påverkar möjligheten att fylla platserna på de utbildningar som arbetats fram. Ett viktigt steg är att involvera elevperspektivet mer integrerat i utvecklingsarbetet. Marknadsföringsinsatser bedöms som viktiga delar men är svåra att utvärdera vad de faktiskt resulterat i på kort sikt. Vi ser ett behov av att

fördjupat arbeta med att säkerställa att elever faktiskt söker in till de utbildningar som tas fram. Detta område avses utvecklas i beviljade ansökningar av utvecklingsmedel för 2023.

Komvux 2022

Under hösten 2022 utlyste Regionala utvecklingsnämnden utvecklingsmedel där kommunerna erbjöds möjlighet att söka medel för att stärka samarbetet sinsemellan som huvudmän för yrkesvux och arbetsgivare/branschorganisationer från det skånska näringslivet, i syfte att utveckla yrkesinriktade utbildningar med tydlig branschkoppling inom områden där det råder regional kompetensbrist, eller/och förbättra befintliga yrkesutbildningar för att säkra ett stabilt elevunderlag, liksom de lokala arbetsgivarnas behov och grundläggande krav på kompetens.

Det är i dagsläget för tidigt att rapportera djupare resultat från denna utlysningssomgång, men de kommuner som beviljades utvecklingsmedel i denna var Helsingborgs stad, Åstorps kommun och Bjuvs kommun.

Helsingborg erhöll utvecklingsmedel för att arbeta med yrkesutbildning på olika nivåer gentemot installationsbranschens kompetensförsörjningsbehov. Detta görs i nära samarbete med framförallt Landskrona stad. Utmaningar som branschen har uttryckt är – inte att det primärt saknas utbildningsplatser – utan snarare att rekryteringen till branschens utbildningar behöver förstärkas. Insatser som prövas inom ramen för utvecklingsmedel är bland annat riktad studie- och yrkesvägledning, mentorskap samt ett annorlunda upplägg för utbildningarna. Allt sker i nära samarbete med installationsbranschens företag, så att företagen blir en del av matchningen redan från början. Metodiken som testas, kallad "accelerated learning", innefattar att locka elever till utbildning och stärka matchningen genom att erbjuda ett mer intensivt upplägg i ett urvalsförfarande tillsammans med ETG College och deras samarbetspartners. Det kan bidra till mer motiverade elever på det förlopp som planeras i själva pilotutbildningen som samtliga kommuner i Familjen Helsingborg ställt sig bakom. Andra viktiga samarbetsparter är Sydsvenska Industri- och Handelskammaren, YH acceleratoren som arbetar nära arbetsgivarna och även andra kommuner såsom t.ex. Malmö, Kristianstad och Lund.

Livsmedelsindustrin utgör idag en av Sveriges största branscher och det råder mycket stor kompetensbrist inom branschen. Därför sökte och beviljades Åstorp kommun utvecklingsmedel för att tillsammans med Folkuniversitetet, Oatly, Greenfood, Magnehill, Hello Fresh, Lernia bemanningsföretag och övriga kommuner i nordvästra Skåne samarbeta för framtagandet av kortare utbildningsinsatser inom denna bransch samt framförallt för att attrahera och vägleda till utbildningarna och branschen.

Bjuvs kommun utforskar framtagandet av en modell för att sökande ska ha insikt i den yrkesroll som de söker utbildning inom. Avsikten med detta är att få fler sökande, samtidigt som avhopp ska minimeras. Grundtanken är att arbetsgivare öppnar upp sin verksamhet för sökande, samtidigt som vägledare och utbildningsanordnare närmar sig arbetsgivaren och företagen. Under utforskandet består "pilotgruppen" av 6-7 företag/arbetsgivare samt samtliga kommuner i Familjen Helsingborg. Medverkande bortsett från kommunala verksamheter är

t.ex. Rostfria svetsmotage, Skruva Teknik, Spisa Sverige, Isover Saint-Gobain och Höganäs Borgestad.